

Heilbrigðisráðuneyti

Síðumúla 24

108 Reykjavík

Reykjavík, 19. nóvember 2024

Efni: Umsögn Landspítala um drög að tillögu til þingsályktunar um aðgerðaáætlun í krabbameinsmálum fyrir árin 2025-2029.

Landspítali hefur farið yfir drög að tillögu til þingsályktunar um aðgerðaáætlun í krabbameinsmálum fyrir árin 2025-2029. Landspítali telur það mikið framfaraskref að fyrirhugað sé að fjármagna ýmsar aðgerðir í áætluninni en telur þó að frekari aðgerða sé þörf. Landspítali hefur eftirfarandi athugasemdir og ábendingar við drögin:

Aðgerð 2.

- Landspítali fagnar því að að innleiða eigi að fullu skimun fyrir krabbameini í ristli og endaparmi.
- Landspítali telur það til fyrirmyndar að nútímavæða boðun og bókun í skimun en gerir athugasemd við að ekki sé gert ráð fyrir fjármagni í rafrænt bókunar- og boðskerfi. Fyrsta skrefið er að boðun í skimun fylgi fyrirfram bókaður tími sem auðvelt er að breyta. Landspítali hefur lagt fram kostnaðarmat á því að koma brjóstaskimun í rafrænt ferli. Kostnaðurinn er 22 m.kr. og samanstendur fyrst og fremst af kaupum á hugbúnaðarlausnum og forritun sem tengist röntgenkerfinu Agfa.

Aðgerð 3.

- Landspítali tekur undir að nauðsynlegt sé að skimunargjald vegna áhættuskimana verði hóflegt og í samræmi við annað skimunargjald.

Aðgerð 4.

- Varðandi snemmgreiningu krabbameina þá er þróun ferla og gæðavísa umfangsmikið verkefni sem nær til fjölmargra stofnana og hagsmunaaðila. Stöðugildi verkefnastjóra til að vinna að verkefninu innan heilbrigðisráðuneytisins er jákvætt en aðkoma stofnana og heilbrigðisstarfsfólks er mikilvæg til að tengja verkefnið við staðlaða meðferðarferla og OEI vottun krabbameinsþjónustu.

Aðgerð 5.

- Landspítali telur stofnun krabbameinsráðs vera jákvæða aðgerð sem muni styðja við þróun þjónustu við sjúklinga með krabbamein á Íslandi.

Aðgerð 6.

- Landspítali fagnar því að komið verði á fót Krabbameinsmiðstöð Íslands og hefur nú þegar hafið þá vegferð að öðlast vottun frá OEI. Það er jákvætt að gert sé ráð fyrir fjármagni til að vinna að vottun og stofnun Krabbameinsráðs. Stór þáttur í því að öðlast slíka vottun er öflugt vísindastarf, fullnægjandi aðstaða og búnaður eins og línuhraðlar ásamt góðri umgjörð fyrir sjúklinga sem fá síðbúna fylgikvilla í kjölfar krabbameinsmeðferðar (sjá aðgerð 14).

Aðgerð 7.

- a. Hlutverk þjónustustjóra er afar mikilvægt fyrir sjúklinga sem greinast með krabbamein. Slíkt hlutverk hefur verið þróað með góðum árangri víða á norðurlöndum. Hlutverk þjónustustjóra er að vera tengiliður við sjúklinga á meðan á greiningu og meðferð standur en viðkomandi gegnir líka lykilhlutverki í því að tryggja að sjúklingur fái þjónustu innan þeirra viðmiða sem sett eru um biðtíma. Frá stofnun brjóstamiðstöðvar hefur þetta hlutverk verið í þróun þar og eru sjúklingar afar ánægðir með það öryggi sem þjónustan veitir þeim. Landspítali leggur þó áherslu á að þetta hlutverk þarf að vera viðbót við þann mannafla sem nú starfar við krabbameinsþjónustu og fjármagn þarf að fylgja innleiðingu þess.

Aðgerð 8.

- a. Skilgreining biðtímaviðmiða er mikilvægur þáttur í því að tryggja góða þjónustu og að sjúklingur sé meðvitaður um við hverju megi búast þegar greining og meðferð við krabbameini eru annars vegar. Slík viðmið hafa verið þróuð á norðurlöndum og eru hluti af gæðaviðmiðum sem stofnanir fylgjast náið með. Mikilvægt er að læra af nágrannalöndum okkar varðandi biðtímaviðmið og gera ráð fyrir hugbúnaðarlausnum til að halda utan um skráningu þeirra og eftirfylgd með þeim.

Aðgerð 9.

- a. Landspítala er ætlað að koma á sérstöku öldrunarmati í krabbameinsmeðferð. Stærstur hluti þeirra sem greinast með krabbamein er yfir 75 ára aldri. Slíkt mat er mikilvægt áður en farið er af stað með krefjandi meðferð. Gera þarf ráð fyrir að þetta mat fari fram á þeim stofnunum sem veita meðferð við krabbameini.

Aðgerð 12.

- a. Þróun á stöðluðu útskriftarferli er sett í hendur Landspítala. Verkefnið á vel heima með öðrum verkefnum sem spítalanum eru falin s.s. þróun á hlutverki þjónustustjóra.

Aðgerð 14.

- a. Ráðgjafamiðstöð síðbúinna afleiðinga er mikilvægur liður í því að efla þjónustu við sjúklinga sem greinst hafa með krabbamein. Landspítali telur ekki rétt að tengja stofnun slíkrar miðstöðvar við stofnun Krabbameinsmiðstöðvar Íslands og vottun krabbameinsþjónustu. Greina þarf hvar slíkri miðstöð er best komið fyrir í kerfinu og tryggja henni fjármagn til rekstrar.

Aðgerð 15.

- a. Bætt skráning og tenging upplýsingakerfa til að tryggja samfellda þjónustu og sameiginlega gæðavísa er mikilvægt gæða- og öryggismál. Landspítali vill engu að síður vekja athygli á að nú þegar er til gæðaskrá fyrir krabbamein sem hýst er hjá Krabbameinsfélagi Íslands (hér eftir KÍ) en hana þarf að efla og styrkja með bættri og samræmdri skráningu, aukinni sjálfvirkni í gagnaflutningum og eftirliti með gæðum skráningar. Ekki er gert ráð fyrir að allir gæðavísar tengdir krabbameinsþjónustu séu aðgengilegir í gæðaskrá KÍ og stofnanir þurfa að hafa svigrúm til að þróa og birta sértæka gæðavísa.

Aðgerð 16.

- a. Landspítali fagnar því að gerð verði spá um mannaflapörf fyrir krabbameinsþjónustu til framtíðar. Sambærilega spá þarf að gera fyrir öll aðföng sem eru nauðsynleg fyrir sjúklinga sem greinast með krabbamein s.s. húsnæði dag- og göngudeilda, legudeildarpláss, tækjabúnað, skurðstofur, lyf og líknarþjónustu svo fátt eitt sé nefnt.

Eins og fram hefur komið fagnar Landspítali aðgerðaráætlun í krabbameinsmálum og sér hana sem mikilvægt framfaraskref fyrir sjúklinga sem greinast með krabbamein. Það er jákvætt að margar af aðgerðum áætlunarinnar séu fjármagnaðar en engu að síður er gert ráð fyrir að stórir liðir í þessum mikilvæga málaflokk rúmist innan núverandi fjárheimilda. Ef ná á markmiðum áætlunarinnar þarf að setja auknar fjárheimildir í ýmsa þætti hennar eins og vísindi, aðbúnað, nýtt hlutverk þjónustusjóra og til endurnýjunar á tækjum þar sem vottun á vegum OEI gerir m.a. ráð fyrir að línuhraðlar séu ekki eldri en 10 ára og að það sé einn línuhraðall fyrir hverja 350 einstaklinga sem greinast með krabbamein.

Virðingarfyllst,

Vigdís Hallgrímsd.

Vigdís Hallgrímsdóttir

Framkvæmdastjóri hjarta- augn- og krabbameinsþjónustu Landspítala